

SZEMLE.

Jogalkotás.

A társulati adóról szóló 1925. évi 400/P. M. sz. hivatalos összeállítás és annak végrehajtási utasítása. A pénzügyminiszterium az 1924. évi 4000/P. M. számú kísérőrendelete kapcsán „Hivatalos Összeállítás” címmel (H. Ö.) közzétette az egyenes adókra vonatkozólag érvényben lévő és eddig elszórtan, különböző törvényekben alkotott anyagi jogszabályokat. Az 1925. évi 100/P. M. a földadóra, 200/P. M. a házadóra, a 300/P. M. az általános kereseti adóra, a 400/P. M. a társulati adóra, az 500/P. M. sz. pedig a vagyon- és jövedelemadóra vonatkozó szabályokat tartalmazza. Mindezek a rendeletek az 1924. évi IV. t.-c. alapján a nemzetgyűlés 33. bizottsága elé való terjesztés után adattak ki, úgy, hogy azok, még azokban a részekben is, amelyek eddigi törvényes rendelkezéseket módosítanak vagy hatályon kívül helyeznek, vagy új intézkedéseket tartalmaznak: törvényerejűek. Az ezen összeállításban foglalt joganyagra vonatkozólag tehát 1925. január 1-től kezdődőleg a jogforrás ezekben a rendeletekben lelhető fel. Az egyenes adókra vonatkozó eljárási szabályok, amennyiben azok az anyagi jogszabályokban érintve nincsenek, az időközben szintén megjelent 1925. évi 600/P. M. számú rendeletben foglaltatnak, amely rendelet a közadók kezelésére vonatkozó törvényes rendelkezések hivatalos összeállításáról szól.

A pénzügyminiszterium a törvény jellegű hivatalos összeállításban foglalt mindegyik adónemre és az eljárási szabályokra vonatkozólag is külön részletes végrehajtási utasításokat bocsát ki. Az első ilyen utasítás a pénzügyminiszterium 1925. évi 40.000. sz. rendeletében a társulati adóra vonatkozó 1925. évi 400/P. M. hivatalos összeállítására vonatkozik. (Közzététetett a Budapesti Közlöny 1925. augusztus 6-án megjelent 175. számában).

Ez az utasítás rendszerbelileg részben eltér a végrehajtási utasítások eddigi rendszerétől, amennyiben nem önálló és számokkal ellátott szakaszokba van szedve, hanem a társulati adóra vonatkozó H. Ö. egyes szakaszaihoz, illetve az illető szakaszok önálló részeihez fűzött magyarázatokként van összeállítva. A H. Ö.-nek és az U.-nak az eddigi törvényes állapottal szemben eltérő intézkedéseit alábbiakban ismer-tetjük:

1. A közkereseti és betéti társaságok, továbbá az alkalmi egyesületek nem alanyai a társulati adónak. A közkereseti és betéti társaságok 1925. január 1-től általános kereseti adót fizetnek, míg az alkalmi egyesületek mint ilye-

nek, adó fizetésére nem kötelesek. Hatályon kívül helyeztetek továbbá a társulati adópótléokra és a biztosító vállalatok által fizetendő minimális adótételre vonatkozó rendelkezések.

2. Ha a belföldi vállalatnak elszakított területen volt telepe, elszakított területen működő önálló részvénytársasággá alakul át, ezen részvénytársaságnak a belföldi vállalat tárcájában lévő részvényeiből származó osztalék a társulati adó alól mentes abban az esetben is, ha az elszakított területen működő ezen részvénytársaság székhelye nem elszakított területen van is. Elszakított területeknek azok tekintetnek, amelyek a magyar szent korona országaihoz tartoztak. Például Horvátország vagy Fiume igen, de Bosznia-Hercegovina nem.

3. Az adókimutatás alapja az adóévet megelező évben lezárt, illetve olyan vállalatoknál, amelyek üzleti évüket június 30. előtt zárják, az adóévben zárandó üzleti év adóköteles nyeresége. Az üzleti évüket június 30. előtt záró vállalatok 1925. évi társulati adója 1923/24. és 1924/25. üzletévek külön-külön kimunkálendő adóköteles nyereségének átlaga alapján vettetik ki. Ezen vállalatok tantümadója azonban úgy az 1923/24., mint az 1924/25. üzletévekben kifizetett tantümekek teljes összege után kerül kirovársra.

4. Az értékpapírok mérlegszerű értékelésére továbbra is fenntartatott a régi utasításnak az a magyarázata, hogy az értékpapírok kölcsönös helyettesítése nem foghat helyt, tehát az értékpapírok értékelésénél aranykoronára való átszámítás nem eszközölhető, míg a devizákra és valutákra vonatkozólag a kölcsönös helyettesítés lehetősége továbbra is fennmarad. Sőt ez az indokolt kedvezmény kiterjesztetett a vállalatoknak külföldi pénznemben fennálló követeléseire is és így hatályon kívül helyeztetett a 160.050/1923. VII/a. rendelet.

5. Az áru- és anyagkészlet mikénti értékelésére vonatkozólag továbbra is érvényben van az 1924. évi 5800/P. M. és a 136.442/P. M. rendelet, a készletek aranykoronára való átszámítására és a készletek árainak aranykoronában való emelkedése esetére követendő mikénti eljárásra vonatkozólag.

6. Az értékcsökkenési leírásnak, illetve értékcsökkenési tartalékalap dotálásának szabályai általában változatlanok maradnak; az utasítás mintegy általános irányelvül azt szabja meg, hogy épületeknél évi 2 százalék, egyéb vagyontárgyaknál évi 5 százalék értékcsökkenési leírás, illetve tartalékolás az adóhatóság által nem kifogásolható. Az 1925. évi kivételként átmenetileg 10 százalék leírás további vizsgálat nélkül figyelembeveendő. A vállalatoknak természetesen jogukban áll nagyobb százaléknyi leírás, illetve tartalékolás indokolt voltát, esetleg szakértő véleményével igazolni. A kerületi iparfelügyelőség szakvéleménye az adóhatóságokra kötelező.

7. Az adóvallomás a közgyűlés megtartásától számított 30 nap alatt, de legkésőbb az üzletév zártától számított négy hónap alatt nyújtandó be.

8. Az adó kivetésére a vállalat székhelye szerint illetékes pénzügyigazgatóságnak székhelyén lévő m. kir. adóhivatal illetékes. A pénzügyminiszter jogosítva van más adóhivatal illetékességét megállapítani.

9. A társulati adóra vonatkozó vallomás benyújtására adott halasztás csak akkor terjed ki a tantiemadó vallomásra is, ha ez külön kéretett és megadatott.

10. A társulati adó elsőfoku kivetése ellen a felelősség 15 nap alatt nyújtandó be. A felelősség elbírálására a pénzügyigazgatóság illetékes.

11. Felszámolás esetén nemcsak a zárszámla szerint mutatkozó nyereséget, hanem a vállalat saját tőkéjét is aránykoronára kell átszámítani.

12. A 10 százalékos kulccsal adózó szövetkezeteket ez a kedvezmény az 1926. évi adókivetésig abban az esetben is megilleti, ha legfeljebb 12 százalék osztalékot fizetnek, vagy ha az osztalék nagyobb, a 12 százalékot meghaladó rész öt évig fel nem mondható ingyen üzletrészek befizetésére fordítatik.

13. Felújítási tartalékalap további létesítésének vagy dotálásának lehetősége megszűnik, de ez a kedvezmény megilleti a vállalatokat addig, amíg a társulati adó mérlegvalódiság helyreállítása tárgyában kiadott rendelet szerint készített mérleg alapján lesz kivethető.

Az építkezések előmozdítása. Az 1925. évi XXVIII. t.-c. az építkezések előmozdítása végett az építetőknek adókedvezményeket biztosít. Ennek a törvénynek a végrehajtása tárgyában kiadott 8000/1925. M. E. sz. rendelet a következő intézkedéseket tartalmazza:

30 évi adómentesség illeti meg, a) az újonnan emelt épületet, ha az olyan területen épült, ahol épület előbb nem volt; b) a régi épület kibővítését, ha a kibővítés olyan területen történt, ahol azelőtt építkezés nem volt és ezáltal új lakás, üzlethelyiség, vagy irodahelyiség keletkezik; c) a lakás céljára nem szolgált, vagy használhatatlan állapotban volt és teljesen lebontott épület helyére újonnan emelt épületet; d) a teljesen lebontott épület helyére újonnan emelt épületnek a lebontott épület terjedelmét meghaladó részét; e) a meglévő épületre újonnan ráépített emeleti részt, ha ez által új lakás, üzlethelyiség, vagy iroda keletkezett és végül; f) a nem lakás céljaira szolgált épületet, ha az átalakítás folytán új lakás, üzlethelyiség, vagy iroda keletkezett.